

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของการศึกษา

ทรัพยากรธรรมชาติประเภทหาดทราย ชายทะเล จัดว่า มีคุณค่าต่อการท่องเที่ยว เป็นอันมาก ชะอำก็เป็นเมืองชายทะเลเมืองหนึ่งที่กำลังเป็นที่นิยมจากนักท่องเที่ยวไม่น้อยไปกว่า บางแสน หรือ พัทยา เนื่องจากความสวยงามของธรรมชาติชายฝั่งทะเล ตลอดจนสภาพแวดล้อม ที่สงบสบายของชะอำ ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางด้วยความสะดวกจากกรุงเทพฯ ถึงชะอำ ซึ่งมีระยะทางเพียง 207 กิโลเมตร หรือใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมงครึ่ง โดยทางรถยนต์ เหตุนี้ จึงพบว่าการขยายตัวในด้านการบริการการท่องเที่ยวของชะอำ เป็นไปอย่างรวดเร็วสถานที่พักเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 2:1 ห้องต่อปี จากปี 2525-2530 รวมทั้งร้านอาหาร และสถานบริการอื่น ๆ ซึ่งในระหว่างที่ผ่านมา การขยายตัวโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการท่องเที่ยว เป็นไปอย่างรวดเร็ว ไม่มีแผนควบคุมและ ชี้นำ ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็วแก่แหล่งท่องเที่ยวได้ เหมือนกับหลายแห่งที่ ได้สูญเสียความเป็นธรรมชาติไปแล้วในขณะนี้

จากสภาพปัจจุบัน ซึ่งถ้าไม่มีการควบคุมวางแผนชี้นำอาจเกิดเป็นปัญหาเพราะเมือง ชะอำกำลังเติบโต และสภาพความเป็นเมืองก็พัฒนาสูงขึ้น จำนวนประชากรและนักท่องเที่ยวก็เพิ่ม มากขึ้น จึงควรมีวิธีการป้องกันปัญหาที่จะตามมาจากการที่มนุษย์อยู่ร่วมกันมาก มักมีการทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติ โดยการบุกรุกป่าชายเลน ชายหาดพังทลาย รวมไปถึงการทิ้งของเสีย จากชุมชนและ โรงงานอุตสาหกรรม ลงสู่ทะเลทำให้เกิดมลภาวะด้านต่าง ๆ เป็นสาเหตุให้สภาพ แวดล้อมและระบบนิเวศน์ ตามธรรมชาติต้องสูญเสียไปในกาลข้างหน้า ซึ่งจะเกิดผลกระทบอย่าง รุนแรงในด้านสิ่งแวดล้อมระบบความสมดุลย์ของธรรมชาติ และการให้กำเนิดสิ่งมีชีวิตตามลักษณะ ชีวภาพทางทะเล เป็นต้น

เมืองชะอำที่ได้ชื่อว่าเป็นเมืองท่องเที่ยวชายทะเล ก็เพราะมีทรัพยากรที่สำคัญ คือ ชายหาดที่สะอาด สงบ น้ำทะเลใส เกิดความรู้สึกสบายเมื่อได้สัมผัส แต่ถ้าทรัพยากรถูกทำลาย ระบบนิเวศน์เสียไป น้ำทะเลเริ่มเน่า ชายหาดพังทลาย ทรัพยากรที่สำคัญสำหรับการท่องเที่ยว ที่เป็นสิ่งดึงดูดให้คนมาท่องเที่ยวก็หมดไป สภาพเมืองจะกลายเป็นเช่นไร ? เหตุนี้จึงจำเป็นต้อง มีการเตรียมการวางแผนสร้างนโยบายและมาตรการเพื่อรองรับประชากรที่อยู่อาศัยในท้องถิ่นและ

นักทอ: เกี่ยวที่จะต้องเพิ่มขึ้นในอนาคต กิจกรรมต่าง ๆ ของเมืองจะซับซ้อนขึ้น เมืองต้องมีการพัฒนาและขยายตัว การวางแผนในระบบต่าง ๆ เพื่อเป็นการเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ทั้งที่เกิดขึ้นแล้ว และอาจเกิดตามมา การอนุมัติใช้ทรัพยากร การรักษาสมดุลย์ของระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมที่ตกภายในเมืองที่อาจสูญเสียไป เหล่านี้จึงเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงด้วยในการวางแผนการใช้ที่ดินเมืองชะอำนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- (1) เพื่อให้รู้ให้เข้าใจถึงสภาพและบทบาทในปัจจุบันของเมืองชะอำ และสามารถเข้าใจประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้
- (2) เพื่อให้ตระหนักถึงการให้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่า
- (3) เพื่อกำหนดคุณค่าศักยภาพของพื้นที่
- (4) เพื่อเป็นแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดินของเทศบาลตำบลชะอำในอนาคต

1.3 ขอบเขตในการศึกษา

(1) ขอบเขตของเนื้อหา

จะทำการศึกษาสภาพปัจจุบันต่างๆ ในด้านกายภาพและทรัพยากรของพื้นที่ด้านเศรษฐกิจ ระบบสังคมและประชากรในพื้นที่เทศบาลตำบลชะอำจังหวัดเพชรบุรี และภาคตะวันตกที่เกี่ยวข้องกัน แล้วนำไปคาดการณ์ในอนาคตโดยการวิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวโน้มและการพัฒนาในด้านต่างๆ โดยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เพื่อใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความเป็นอยู่ที่ดีและนักท่องเที่ยวประทับใจเมื่อมาพักผ่อน ซึ่งได้รวบรวมเป็นแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดินขึ้น

(2) ขอบเขตของพื้นที่

ได้ทำการศึกษานั่นที่ส่วนที่เป็นเขตเทศบาลตำบลชะอำ ในท้องที่อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีเนื้อที่เทศบาลทั้งสิ้น 110 ตร.กม. และยังพิจารณาถึงทรัพยากรชายฝั่งทะเล

ระบบนิเวศน์ชายฝั่ง นับจากฝั่งหาดทรายไปสู่ทะเลประมาณ 2 กม. ตลอดแนวเทศบาลรวมเป็นพื้นที่ทั้งสิ้นประมาณ 122 ตร.กม. รวมไปถึงพื้นที่เกี่ยวเนื่องในระดับใหญ่ขึ้นไปคือ จังหวัดและภาคด้วย

(3) ขอบเขตระยะเวลาในการวางแผน

เริ่มทำการศึกษาในปี 2530 แล้ววิเคราะห์แนวโน้ม คาดประมาณ กำหนดมาตรฐานและมาตรการต่าง ๆ ตลอดจนวางแผนจัดสรรทรัพยากรและพื้นที่สำหรับรองรับประชากรและกิจกรรมในอนาคตอีก 15 ปีข้างหน้า หรือในปี พ.ศ. 2544 ซึ่งพิจารณาช่วงแต่ละ 5 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2530-2544 ด้วย

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(1) แผนการใช้ที่ดินของเมืองชะอำ ซึ่งเป็นเครื่องมือช่วยประกอบการวางแผนพัฒนาพื้นที่ในระยะสั้นและระยะยาวต่อไปได้

(2) เป็นแนวทางเพื่อนำไปใช้ปรับปรุงผังเฉพาะ และผังบริเวณต่อไป

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

แบ่งวิธีดำเนินการศึกษาเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

(1) ขั้นตอนการเก็บข้อมูล แบ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) และข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

(1.1) ข้อมูลทุติยภูมิ : (Secondary Data)

1) ค้นคว้าจากสถาบันวิทยาการหลายแหล่งในเรื่องแนวความคิดงานวิจัย และทฤษฎีในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ดังนี้

1.1) ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องทรัพยากร (Resources) ระบบนิเวศน์วิทยา (Ecology) สิ่งแวดล้อม (Environments) ระบบชายฝั่งทะเล (Coastal)

ธรรมชาติวิทยา (Nature) และเมืองตากอากาศ (Resort) ฯลฯ เพื่อให้เข้าใจถึงคุณค่าของธรรมชาติระบบนิเวศวิทยา และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

1.2) ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการวางผังเมือง (Town Planning) มาตรฐานต่าง ๆ ของกิจกรรมในเมือง (Urban Standard) และรูปแบบของเมือง (Urban Pattern) เพื่อเข้าใจรูปแบบและวิวัฒนาการของเมือง จะได้นำมาศึกษาเปรียบเทียบกับเมืองชะอำที่กำลังศึกษา

1.3) ศึกษาเทคนิค PSA. เพื่อนำมาวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ การศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเหล่านี้จะต้องนำมาอ้างอิงเปรียบเทียบและปรับใช้ตลอดการศึกษาครั้งนี้

2) ศึกษาค้นหาข้อมูลด้านกายภาพและทรัพยากร ตลอดจนแผนที่และภาพถ่ายทางอากาศจากกรมแผนที่ทหาร สำนักงานเทศบาล สำนักงานผังเมือง สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ฯลฯ เพื่อทราบถึงลักษณะภูมิประเทศ รูปลักษณ์ต่าง ๆ ทางกายภาพ คุณภาพของทรัพยากรตลอดจนระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการ ฯลฯ ซึ่งจะชี้ให้เห็นถึงศักยภาพและอุปสรรคของพื้นที่ในการที่จะพัฒนาต่อไป

3) ศึกษาข้อมูลด้านสังคม ประชากร เศรษฐกิจ และการท่องเที่ยว จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ เทศบาล การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วท.) ฯลฯ เพื่อเข้าใจถึงบทบาทและระดับชุมชน ลักษณะความเป็นอยู่สังคมและวัฒนธรรม อาชีพ รายได้ ตลอดจนเอกลักษณ์ความเด่นของพื้นที่ศึกษา เป็นต้น

4) ศึกษาแผนงาน นโยบาย และโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่จากสำนักงานจังหวัด ททท. เทศบาล แผนระดับชาติ เพื่อให้การศึกษานี้สอดคล้องและต่อเนื่องประสานกับแผนงานต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว

(1.2) ข้อมูลปฐมภูมิ : (Primary Data)

1) ศึกษาบันทึกเรื่องราว บันทึกภาพ ในพื้นที่โดยการสำรวจภาคสนาม และการสัมภาษณ์ทัศนคติต่าง ๆ ของประชาชนท้องถิ่น นักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่หน่วยงาน

ท้องถิ่น เจ้าของที่ดินผู้ดำเนินการท่องเที่ยวเป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงข้อเท็จจริงในชุมชนความ ต้องการที่มาจากท้องถิ่น ปัญหาต่าง ๆ เพื่อนำไปศึกษาวิเคราะห์ต่อไป

(2) ขั้นตอนการวิเคราะห์

1) วิเคราะห์บทบาทของระดับชุมชน จังหวัด และภาค ความสัมพันธ์ต่อกัน ความสำคัญในระดับไหนอย่างไร พร้อมทั้งคาดประมาณจำนวนประชากรและนักท่องเที่ยวในอนาคต ด้วย

2) กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นนโยบายที่แน่นอน

3) วิเคราะห์รูปแบบการใช้ที่ดิน และทรัพยากร จากสภาพอดีตถึงปัจจุบัน (Existing) เพื่อดูแนวโน้มความต้องการกิจกรรมเองพื้นที่ในอนาคต เพื่อกำหนดมาตรฐานการใช้พื้นที่จากจำนวนประชากร (Landuse Programing)

4) วิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ด้วยเทคนิค PSA.

(3) ขั้นตอนการวางแผน

1) เสนอรูปแบบ Landuse ผังโครงสร้างทางเลือก (Alternative Plans) และผังระบบสาธารณูปโภค (เส้นทางคมนาคม และระบบระบายน้ำ) ตลอดจนแนวทางการปรับปรุงเฉพาะบริเวณชายหาดด้วย

2) สรุปลือกผังที่ดีที่สุดเพื่อเป็นผังแม่บท (Master Plan)

3) สรุป และเสนอมาตรการเสริมในด้านผังเมือง การจัดการทรัพยากร กฎหมายและข้อบังคับด้านต่าง ๆ ซึ่งทั้งหมดนี้จะต้องมีแนวความคิดที่แน่นอน และสัมพันธ์กับหลักการ ที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาด้วย